

ÇOCUKLARIN EĞİTİMİNDE ÖDÜL VE CEZANIN YERİ

Çocukların yetiştirilmesinde ödül ve cezanın küçümsenmeyecek kadar büyük bir yeri vardır.

Çocukların yetiştirilmesinde ödül ve cezanın küçümsenmeyecek kadar büyük bir yeri vardır. Çocukların eğitimi değince de bunu sadece bir eğitim kurumu olan okul olarak da düşünmemek gerekir. O coğrafyada yaşayan herkesin çocuğun eğitimi üzerinde büyük bir payı vardır. Çocukların; ailesine, çevresine ve yurduna faydalı birer fert olarak yetiştirilmesinde, okulun yanı sıra, ailenin, çevrenin hatta asker ocağının bile payları olduğunu söyleyebiliriz. Konuyu değerlendirirken bütün bu kurumları göz önünde bulundurmak gerekir.

Bu bağlamda, çocukların yetiştirilmesinde payı olan herkesin, özellikle de anne - baba ve öğretmenlerin dikkatine:

- 1.Hangi davranışın neden ve nasıl ödüllendirileceği ya da cezalandırılacağını, öğrencilerle birlikte kararlaştırmak, eğitsel açıdan daha etkili olur.
- 2.Ödül ve ceza uygulamaları kararlı ve tutarlı bir biçimde yapılmalıdır. Aynı davranış bir kez ödüllendirilir, bir başka seferde ödüllendirilmezse, ya da bir kez cezalandırılır öbür kez cezalandırılmazsa, eğitsel etkisi azalmış olur.
- 3.Ödül ve ceza, davranış ortaya çıktığı anda verilmeli ve mutlaka sonuçları izlenmelidir.
- 4.Ödül veya ceza verirken duygusal davranmamalıdır. Özellikle ceza, asla öfke ve hıncın sonucu olmamalıdır.
- 5.Ödül ve ceza verilmeden önce, davranışın sebepleri araştırılıp anlaşılmalıdır. Özellikle ceza vermeden önce, istenmeyen davranışta çocuğun kişisel olarak ne ölçüde kusurlu olduğundan emin olunmalıdır.
- 6.Ödül ve ceza kişiliğin tamamına değil, sadece istenmeyen davranışa yönelik olmalıdır.
- 7.Ödül ve ceza yapıcı ve çocuğu geliştirici nitelikte olmalıdır.
- 8.Anne-baba ve öğretmenler ödül ve ceza kullanımında, yansız ve adil davranmalıdırlar.
- 9.Ödül ve ceza ailenin veya sınıfın duygusal atmosferini olumsuz yönde etkileyen yoğunluk ve sıklıkla verilmemelidir. Çocuklar özellikle cezalandırılma endişesinden korunmalıdırlar.
- 10.Hiç bir zaman ödevler veya dersler ceza konusu olarak kullanılmamalıdır.
- 11.Ödül ve ceza mantıklı ve anlaşılabilir ölçütlere göre verilmelidir.

Örneğin, ağır bir suçun, hafif bir ceza ile karşılanması, istenmeyen davranışın ortadan kaldırılması için yeterli olmayabilir. Ödül için de aynı şey söz konusudur.